

Силабус

«Наукова проектна діяльність та інтелектуальна власність»

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

Ступінь вищої освіти: третій (освітньо-науковий)

Спеціальність: 053 Психологія

Освітньо-наукова програма: «Психологія»

Обсяг	Загальна кількість: кредитів 3; годин - 90; змістовних модулів – 2
Рік навчання	1
Дні, Час, Місце	за розкладом занять
Викладач (і)	Клейменова Світлана Миколаївна; доцент кафедри цивільно-правових дисциплін; канд. юридичних наук Чайковська Марина Петрівна, доцент кафедри маркетингу та бізнес-адміністрування, доктор економічних наук
E-mail:	Arina_leonidovna@ukr.net chmp@onu.edu.ua
Робоче місце	кафедра цивільно-правових дисциплін, кафедра маркетингу та бізнес-адміністрування

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі студентами буде здійснюватися електронною поштою або в аудиторії за розкладом.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Пререквізити дисципліни:

Програма навчальної дисципліни **ОК 2 «Наукова проектна діяльність та інтелектуальна власність»** складена відповідно до освітньо-наукової програми «Психологія».

Метою курсу є формування у аспірантів: знань щодо методології управління проектами, програмами, а також набуття навичок впровадження проектних рішень у практичній діяльності (включаючи навички взаємодії учасників проекту з метою його успішної реалізації); знань щодо основних категорій, які становлять теоретичні основи охорони інтелектуальної власності, та правових засобів, що застосовуються для правового регулювання відповідних суспільних відносин, а також набуття навичок з вірного тлумачення застосування на практиці норм права, що регулюють відносини інтелектуальної власності.

Цілі курсу:

- засвоєння основних теоретичних положень та набуття необхідних практичних навичок, що дозволяють усвідомлювати місце і роль управління проектом, програмою у загальній системі організаційно-економічних знань та ефективно застосовувати спеціальні методи та інструменти – для вирішення задач управління проектами, програмами, а також необхідні правові засоби – для реалізації та захисту прав

інтелектуальної власності;

- засвоєння спеціальної термінології проєктної діяльності, сучасних методик, процедур, моделей та техніки використання сучасного технологічного інструментарію управління проєктом, програмою;

- набуття практичних навичок застосовувати організаційний інструментарій управління проєктом, програмою; визначати цілі проєкту,

програми; здійснювати обґрунтування та структурування проєкту, програми; розраховувати кошторис та складати бюджет проєкту, програми; складати календарні графіки виконання проєкту, програми; контролювати і коригувати

план реалізації проєкту, програми; управляти проєктом, програмою на всіх стадіях розвитку їх життєвого циклу; використовувати сучасні інформаційні технології в процесі управління проєктом, програмою;

- засвоєння основних теоретичних положень щодо права інтелектуальної власності; об'єктів та суб'єктів права інтелектуальної власності; законодавчих актів і норм, що регулюють суспільні відносини, пов'язані зі створенням, використанням та захистом прав на об'єкти інтелектуальної власності в Україні;

- засвоєння основних теоретичних положень та набуття необхідних практичних навичок щодо способів захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності від можливих порушень;

- набуття практичних навичок визначати об'єкти авторського права, об'єкти права промислової власності; застосувати норми права при моделюванні способів розв'язання конкретних юридичних ситуацій та вирішенні задач; складати цілісне уявлення про сучасні проблемні питання розвитку права інтелектуальної власності, оцінювати проблеми його теорії та практики з метою вироблення конкретних пропозицій по вдосконаленню окремих положень вітчизняного законодавства у цій сфері.

Процес вивчення дисципліни «Наукова проєктна діяльність та інтелектуальна власність» спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

Інтегральна компетентність

Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати значущі комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері психології, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Загальні та спеціальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК 3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

СК 2. Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у психології та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках, та забезпечувати якість виконуваних досліджень.

СК 3. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проєкти в сфері психології та дотичні до неї міждисциплінарні проєкти, лідерство та відповідальність під час їх реалізації; забезпечувати дотримання прав інтелектуальної власності.

СК 9. Здатність ініціювати та брати на себе відповідальність в інноваційних міждисциплінарних та міжнародних комплексних проєктах.

Очікувані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

РН 4. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з психології та дотичних міждисциплінарних напрямків із дотриманням норм професійної і академічної етики.

РН 5. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, статистичні методи аналізу даних, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи, розробляти інноваційні дослідницькі методики у сфері психології, перевіряти їх ефективність.

РН 7. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти у сфері психології, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні проблеми психології з урахуванням соціальних, економічних, етичних і правових аспектів.

РН 12. Планувати та реалізовувати оригінальні інноваційні міждисциплінарні та міжнародні комплексні проекти.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Управління проектами, програмами (тема 1-4)

Тема 1. Загальні засади методології управління проектами, програмами

Проективізація бізнесу та менеджменту XXI століття. Тенденції наукових досліджень в нової постіндустріальної економіці. Концепція проекту в управлінні. Основні риси, ознаки, властивості проектів, програм. Класифікація проектів, програм. Життєвий цикл проекту. Особливості сучасних проектів наукових досліджень. Роль інформаційних систем та комунікаційних технологій в реалізації сучасних наукових. Особливості інформаційної складова технологічного інструментарію за галузями досліджень. Передумови розвитку процесів інформатизації в Україні. Україна в процесі розвитку технологій інформаційного суспільства. Головні чинники і бар'єри на шляху зростання. Державна підтримка інформаційних процесів економіки України. Новітні механізми в управлінні. Важливіші тенденції сучасного етапу розвитку технологій інформаційного суспільства. Напрямки концепції інформатизації України.

Тема 2. Методологічні підходи при плануванні та обґрунтуванні проектів, програм

Компоненти структуризації проекту, програми. Планування послідовності виконання проектів, програм. Генерація ідей при плануванні та обґрунтуванні проектів, програм. Методи пошуку інноваційних ідей. Метод ментальних карт (Mindmapping) Т. Бьюзен. Програмно-технологічна підтримка mindmapping. Бізнес-моделі планування проектів. Модель Value Proposition. Модель NABS. Business Model Canvas. Пошук ніші. Аналіз чинників невдач. Визначення стратегічних потреб. Гнучкі методології розробки проекту. Принципи Agile методології. Концепція Scrum: ролі, практики, документи. Переваги та недоліки Scrum. Методологія Kanban: основні ідеї. Бережлива розробка проекту Lean. Переваги, недоліки, сфера застосування.

Тема 3. Управління та інформаційна підтримка проекту, програми

Модель управління проектами, програмами як поєднання основних функцій проектного менеджменту та інструментів їх реалізації. Стандарти щодо визначення структури життєвого циклу. Каскадна модель, етапи розробки, недоліки та переваги. Спіральна модель, проблеми її використання. Залежність ризиків від часу розробки для різних моделей. Особливості інформаційної підтримки IT-проектів. Розвиток методів управління проектами.

Діаграма Ганта. Метод СРМ. Переваги, недоліки, історія запровадження.

Діаграма PERT. Переваги, недоліки, історія запровадження. WBS–структура проекту. Логіко-структурний підхід в управлінні проектами, програмами.

Інформаційне середовище проекту як передумова успіху проекту. Базові функціональні можливості сучасних ІСУП. Порівняльна характеристика ІСУП за напрямками. Модель проекту в ІСУП.

Тема 4. Управління вартістю, часом, персоналом, якістю та ризиками проекту, програмами

Структура проекту в розрізі стадій життєвого циклу та функціональних напрямків. Оцінка ефективності інвестиційного проекту. Показники оцінки ефективності інвестиційних проектів на базі статистичних та динамічних методів. Сфери застосування та обмеження методів. Джерела ресурсного забезпечення проекту та їх вибір. Планування витрат. Поняття ризику та невизначеності. Класифікація ризиків проекту. Причини виникнення та чинники впливу на динаміку ризиків. Основні методи аналізу ризиків та способи їх зниження. Сутність управління якістю проекту та способи забезпечення якості проекту. Формування команди проекту. Організація ефективної діяльності команди. Управління конфліктами в проектах. Розвиток команди. Методи підвищення ефективності реалізації проекту. Лідерство і мотивація в команді.

Змістовий модуль 2. Охорона прав інтелектуальної власності

Тема 5. Загальні засади права інтелектуальної власності

Поняття права інтелектуальної власності. Предмет та метод права інтелектуальної власності, система права інтелектуальної власності. Джерела права інтелектуальної власності. Суб'єкти права інтелектуальної власності. Об'єкти права інтелектуальної власності. Зміст права інтелектуальної власності.

Тема 6. Авторське право та суміжні права

Поняття та ознаки авторського права. Джерела авторського права. Об'єкти авторського права. Суб'єкти авторського права. Особливості виникнення та здійснення авторського права. Захист авторських прав.

Тема 7. Патентне право

Поняття патентного права. Об'єкти патентного права і ознаки набуття охороноздатності. Поняття і ознаки винаходу, корисної моделі, промислового зразка. Оформлення патентних прав.

Тема 8. Правова охорона засобів індивідуалізації суб'єктів господарювання, товарів і послуг

Правова природа засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг. Поняття та ознаки комерційного (фірмового) найменування. Зміст права інтелектуальної власності на комерційне найменування. Поняття, ознаки, види торговельної марки та умови її охороноздатності. Динаміка прав інтелектуальної власності на торговельну марку. Географічні зазначення як об'єкти права інтелектуальної власності.

Тема 9. Правова охорона нетрадиційних об'єктів права інтелектуальної власності

Поняття та види нетрадиційних об'єктів інтелектуальної власності. Наукові відкриття: поняття, ознаки, захист прав. Поняття, ознаки та об'єкти захисту прав на раціоналізаторські пропозиції. Право інтелектуальної власності на комерційну таємницю.

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (12 год.), практичних занять (10 год.) та організації самостійної роботи студентів (68 годин).

Базова підготовка здобувачів здійснюється на лекційних та практичних заняттях, але більша частина навчального матеріалу засвоюється завдяки самостійному вивченню предмета аспірантами денної форми навчання під час семестру. Під час викладання дисципліни використовуються методи навчання: словесні (лекція, пояснення); наочні презентації; дискусійне обговорення; самостійна робота з літературними джерелами, консультації.

Рекомендована література

1. Азбука управління проектами. Планування: навч. посіб. / О.В. Єгорченков, Н.Ю. Єгорченкова, Є.Ю. Катаєва. К.: КНУ ім. Т. Шевченка, 2017. 117 с.
2. Березін О.В., Безпарточний М.Г. Управління проектами: навч. посіб. Суми: Університетська книга, 2014. 271 с.
3. Ворона П.В. Технологія управління проектами: підруч. для студентів ВНЗ. Полтава: Шевченко, 2013. 172.
4. Кожушко Л.Ф., Кропивко С.М. Управління проектами: навч. посіб. К.: Кондор, 2013. 386 с.
5. Колеснікова К.В., Бондар В.І. Управління проектами: практикум. Одеса: Елтон, 2013. 119 с.
6. Креативные технологии управления проектами и программами / С. Д. Бушуев [и др.]; под ред. С. Д. Бушуева; Украинская ассоц. управления проектами. К.: Саммит-Книга, 2010. 763 с.
7. Луценко Г.В. Комп'ютерні технології управління проектами: навч.-метод. посіб. для студентів ун-тів. Черкаси: ЧНУ ім. Богдана Хмельницького, 2014. 84 с.
8. Управління проектами: навч. посіб. для студентів ВНЗ. Дмитрієв І.А. та ін. Харків: ХНАДУ, 2013. 235 с.
9. Управління проектами: навч. посіб. / Н.О. Петренко, Л.О. Кустріч, М.О. Гоменюк. К.: Центр учбової літератури, 2017. 224 с.

10. Чайковська М..П. Інноваційний менеджмент: Навчальний посібник. Одеса:ОНУ, 2015. 370 с.
11. Чайковська М..П. Інвестування: Підручник. Одеса:ОНУ, 2016. 312 с.
12. Шишмарьова Л.О. Управління проектами: навч. посіб. для самост. роботи студентів. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 135 с.

Охорона інтелектуальної власності

Нормативно-правові акти

1. Всесвітня конвенція про авторське право 1952 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_052.
2. Ніщцька угода про Міжнародну класифікацію товарів та послуг для реєстрації знаків 1957 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_066.
3. Мадридська угода про міжнародну реєстрацію знаків від 14.06.1891 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_134.
4. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%80>.
5. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
6. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 18.03.2004 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>.
7. Про авторське право та суміжні права: Закон України від 23.12.1993 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>.
8. Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав: Закон України від 15.05.2018 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2415-19>.
9. Про електронні довірчі послуги: Закон України від 5.10.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19>.
10. Про охорону прав на винаходи та корисні моделі: Закон України від 15.12.1993 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12>.
11. Про охорону прав на знаки для товарів та послуг: Закон України від 15.12.1993 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12>.
12. Про охорону прав на промислові зразки: Закон України від 15.12.1993 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3688-12>.
13. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 26.11.2015 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19>.
14. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.
15. Про науково-технічну інформацію: Закон України від 25.06.1993 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3322-12>.
16. Про державну таємницю: Закон України від 21.01.1994 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12>.
17. Про захист інформації в автоматизованих системах: Закон України від 05.07.1994 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2594-15>.
18. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах: Закон України від 05.07.1994 р. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/80/94-80>.
19. Про інформаційні агентства: Закон України від 28 лютого 28.02.1995 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/74/95-80>.
20. Про наукову і науково-технічну експертизу: Закон України від 10.02.1995 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/51/95-80>.
21. Про схвалення концепції реформування державної системи правової охорони інтелектуальної власності в Україні: Постанова Кабінету Міністрів України від 01.06.2016 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/402-2016>
22. Питання Міністерства економічного розвитку і торгівлі: Постанова Кабінету Міністрів України від 11.05.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/320-2017-%D>.

23. Про довірчі товариства: Декрет Кабінету Міністрів України від 17.03.1993 р.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/23-93>.

Основна

1. Аксютіна А.В., Нестерцова-Собакарь О.В., Тропін В.В. та ін. Інтелектуальна власність: навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. За заг. ред. канд. юрид. наук, доц. Нестерцової-Собакарь О.В. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 140 с.
2. Інтелектуальна власність: навч. посібник [Т. Г. Васильців, В. В. Апопій, Р. Л. Лупак, О. О.] Ільчук. Львів: Вид-во Львівської комерційної академії, 2015. 172 с.
3. Інтелектуальна власність: навчальний посібник [Р. Ю. Кожушко, М. В. Колосніченко, І. П. Остапчук, М. С. Винничук]. К.: КНУТД, 2014. 108 с.
4. Інтелектуальна власність: навчальний посібник. Під ред. В.П. Мартинюка. Тернопіль: ТНЕУ, 2015. 360 с.
5. Кірін Р.С., Хоменко В. Л., Коросташова І.М. Інтелектуальна власність. Підручник. Д.: Національний гірничий університет, 2012. 320 с.
6. Лазебний В.С. Основи інтелектуальної власності та її захисту: навч. посібник. К.: Ліра-К, 2011. 150 с.
7. Мікульонок І.О. Інтелектуальна власність: навчальний посібник. 3-тє вид. К.: Кондор-Видавництво, 2015. 242 с.
8. Основи інтелектуальної власності: навч. посібник. [Ю. І. Фордзюк, В. М. Кабацій]. К.: Кондор, 2012. 208 с.
9. Право інтелектуальної власності: навч. посібник. [О. О. Кулініч, Л. Д. Романадзе]. Одеса: Фенікс, 2011. 492 с.
- 10.10.

Електронні інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт наукової бібліотеки Одеського національного університету імені І.І. Мечникова: <http://lib.onu.edu.ua/>
2. Офіційний веб-портал Департаменту розвитку сфери інтелектуальної власності: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?title=DepartamentRozvitkuTorgivli>
3. Державне підприємство «Український інститут інтелектуальної власності»: <http://iii.ua/uk>
4. Офіційний веб-сайт Всеукраїнської асоціації представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених): <https://ring.org.ua/edr/uk/company/21655171>
5. Науково-практичний журнал "Інтелектуальна власність в Україні": <https://intelvlas.com.ua/>
6. Науково-технічна бібліотека ім. Г.І. Денисенка Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»: <http://www.library.kpi.ua>
7. ConceptDraw Office 3. – Режим доступу: <http://www.conceptdraw.com>

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо академічної доброчесності: регламентується Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова ([polozhennya-antiplagiat-2021.pdf](https://onu.edu.ua/polozhennya-antiplagiat-2021.pdf) (onu.edu.ua)).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим. В окремих випадках навчання може відбуватись он-лайн з використанням дистанційних технологій. Порядок та умови такого навчання регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ ([poloz-org-osvit-process_2022.pdf](https://onu.edu.ua/poloz-org-osvit-process_2022.pdf) (onu.edu.ua)).